

SKILJEDOMSREGLER

2017

MODELLKLAUSUL

Varje tvist, oenighet eller krav som härrör från eller har anknytning till detta avtal, och varje brott mot, påstådd ogiltighet eller hävning av detta avtal, ska avgöras genom skiljeförfarande enligt INIRES Skiljedomsregler.

Parterna förbinder sig att konstruktivt samarbeta i processens alla delar så att den blir så effektiv och rättssäker som möjligt. Om parterna hittar en lösning som båda kan acceptera ska förlikning träffas.

Antal skiljedomare och processens utformning ska bestämmas när skiljeförfarande har påkallats.

Skiljeförfarandet ska ha sitt säte i [...].

Tvisten ska avgöras enligt svensk rätt.

INIRES Skiljedomsregler

Gäller från den 1 september 2017

FÖRORD

Syftet med dessa regler är att erbjuda företag en effektiv och rättssäker process under ett regelverk som avspeglar de behov och förväntningar som företag har på tvistlösning. Vi vill att parterna ska vara nöjda med förfarandet, administrationen och de som dömer. Om parterna kommer från olika länder ska domen hålla för en prövning i de länder där verkställighet kan komma att bli aktuell.

INIRES ger företagen ett flexibelt ramverk och hjälp att fatta informerade beslut om vilken process de vill ha. Därför har vi inte olika regelverk för olika tvister utan ett regelverk som anpassas till varje tvist. Anpassningen görs först när en tvist har uppkommit.

Vi har ett enda regelverk som stödjer ett förenklat förfarande, ett vanligt eller ett utökat förfarande. Det betyder att du inte behöver bestämna processens ramar när du skriver avtalet. Istället får den tvist som faktiskt uppstår styra hur processen utformas. Om tvisten är li-

ten och rör enkla frågor kan antalet inlagor begränsas och tiden för dom göras kort. Om tvisten är komplex och rör stora värden kan processramen vara vidare. Parterna kan komma överens om processramarna eller överlåta beslutet till INIRES.

Reglerna genomsyras av övertygelsen att företag har rätt till ett effektivt och rättssäkert avgörande av tvister. Med effektivitet menas ett förfarande där tid läggs ner på rätt saker, där ovidkommande frågor hanteras rationellt, där pengar och ansträngning används där de gör mest nytta. Med effektivitet avses också ett förfarande som är välplanerat och proaktivt. Parterna har stort inflytande och kan fatta informerade beslut. INIRES och skiljedomarna hjälper till att driva processen framåt och ser till att alla frågor behandlas.

Rättssäkerhet innebär att företagen har rätt till en dom som håller hög kvalitet och är baserad på gällande rätt. De har rätt till förutsebara beslut som kan förstås och förklaras för ledning och ägare. Företagen har rätt till insyn och att vara involverade i processen. De har också har rätt till noggranna skiljedomare som vill göra ett utmärkt jobb.

ELINOR

- en webbaserad
samarbetsplattform för
skiljeförfarande

Men det mest unika med INIRES är kanske att hela processen är digital. Genom ärendehanteringssystemet ELINOR kan många moment automatiseras och dubbelarbete undvikas. Alla får tillgång till samma information och administrationen kan hållas till ett minimum. Kalenderfunktionen, dokumenthanteringen och det virtuella mötesrummet underlättar hanteringen. ELINOR kan liknas vid en projektledare som håller reda på de åtgärder som ska vidtas i förfarandet. På det sättet kan ombud och skiljedomare ägna sig åt det de kan bäst – juridiken – samtidigt som säkerheten höjs väsentligt.

Om du har synpunkter – hör av dig till oss! Vi är mycket nyfikna på vad du tycker.

Mer information finns på INIRES.se

INNEHÅLL

MODELLKLAUSUL

FÖRORD

IKRAFTTRÄDANDE

ALLMÄNNA REGLER

- 1 § Tillämpningsområde
- 2 § INIRES skyldigheter
- 3 § Skiljedomarnas skyldigheter
- 4 § Parternas skyldigheter
- 5 § Ärendehantering
- 6 § Meddelanden
- 7 § Tider för yttrande m.m.
- 8 § Ombud och behöriga ställföreträdare

FÖRFARANDET

- 9 § Påkalla skiljeförfarande
- 10 § Svar på påkallelsen
- 11 § Förberedande möte
- 12 § Ramarna för processen
- 13 § Hänskjutande och beredning
- 14 § Skriftväxling
- 15 § Muntlig förhandling
- 16 § Närvaro vid förhandlingar
- 17 § Överläggning
- 18 § Meddela dom

PROCESSUELLA BESLUT

- 19 § Jurisdiktion och behörighet
- 20 § Sammanläggning och uppdelning
- 21 § Säte
- 22 § Språk
- 23 § Kontraktets lagar och regler
- 24 § Andra lagar som kan vara tillämpliga
- 25 § Kunskap om lagen
- 26 § Olagliga avtal
- 27 § Nya parter
- 28 § Ändring av talan
- 29 § Interimistiska beslut

BEVISNING

- 30 § Bevisning av sakomständigheter
- 31 § Experters oberoende och opartiskhet

DOMAR OCH BESLUT

- 32 § Innehåll
- 33 § Formalia
- 34 § Tolkning, komplettering och rättelse
- 35 § Förlikning

SKILJEDOMARNA

- 36 § Antal skiljedomare
- 37 § Utseende av skiljedomare
- 38 § Oberoende och opartiskhet
- 39 § Tillgänglighet

40 § Olämpliga skiljedomare

41 § Utseende av ny skiljedomare

42 § Sekreterare

KOSTNADER

- 43 § Administrativa avgifter
- 44 § Säkerhet för arvoden och utlägg
- 45 § Ombudskostnader
- 46 § Arvode till skiljedomare
- 47 § Ersättningsgilla utlägg
- 48 § Omprövning av skiljekostnader

OM INIRES

- 49 § Organisation
- 50 § Sekretariatet
- 51 § Rådet
- 52 § Arbetsgrupper
- 53 § Respekt för det privata
- 54 § Rättskipning och forskning

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa regler träder i kraft den 1 september 2017.

Den version som är i kraft när ett skiljeförfarande påkallas ska tillämpas på förfarandet.

Reglerna ska uppdateras när det finns behov att göra ändringar och tillägg mot bakgrund av nya erfarenheter, forskningsresultat och synpunkter från användare. Alla regeländringar ska motiveras av principerna effektivitet och rättssäkerhet.

ALLMÄNNA REGLER

1 § Tillämpningsområde

Dessa regler är tillämpliga när två eller fler parter har kommit överens om att tvister ska lösas genom skiljeförfarande enligt INIRES Skiljedomarens regler.

Skiljedomarna får tillämpa processuella riktlinjer som utarbetats för skiljeförfarande så länge dessa riktlinjer inte strider mot INIRES Skiljedomarens regler eller den lag som gäller för förfarandet.

Tvingande processuella regler i den lag som gäller för förfarandet har företräde framför dessa regler. Sådana regler kan finnas i lagar om skiljeförfarande och lagar om internationell privaträtt.

2 § INIRES skyldigheter

INIRES ska säkerställa att parterna får en effektiv och rättssäker process och att domen är pedagogisk och förenlig med gällande rätt.

INIRES har särskilt ansvar för

- a) att parternas resurser används effektivt,
- b) att parterna behandlas lika och att de får tillräckliga möjligheter att utföra sin talan,
- c) att inga beslut fattas utan att parterna beretts tillfälle att yttra sig,
- d) att parterna vet vad som förväntas av dem och hur de kan ta tillvara sina rättigheter,
- e) att de som dömer vet vad som förväntas av dem som skiljedomare, samt
- f) att information om enskilda förfaranden inte når någon utomstående.

INIRES ska endast ersätta skador som orsakats någon av parterna eller skiljedomarna av grov oaktsamhet eller uppsåt.

3 § Skiljedomarnas skyldigheter

Den som åtar sig ett uppdrag som skiljedomare ska säkerställa att parterna får en effektiv och rättssäker process och att domen är pedagogisk och förenlig med gällande rätt.

Skiljedomarna har särskilt ansvar för

- a) att parternas resurser används effektivt,
- b) att parterna behandlas lika och att de får tillräckliga möjligheter att utföra sin talan,
- c) att inga beslut fattas utan att parterna beretts tillfälle att yttra sig, samt
- d) att information om förfarandet inte når någon utomstående.

Varje skiljedomare ska fakturera sitt arvode via egen eller annans F-skattsedel och förbinder sig att uppfylla lagens krav på redovisning av moms och andra skatter.

En skiljedomare ska endast ersätta skador som orsakats någon av parterna eller INIRES vid grov oaktsamhet eller uppsåt.

4 § Parternas skyldigheter

Parter och ombud ska konstruktivt samarbeta i processens alla delar så att den blir så effektiv och rättssäker som möjligt. Om parterna hittar en lösning som båda kan acceptera ska förlikning träffas.

En part får inte offentliggöra information om förfarandet utan den andra partens samtycke annat än om det krävs för att ta tillvara en rättighet eller uppfylla en skyldighet.

Parterna ska uppfylla sina förpliktelser enligt domen utan dröjsmål.

Regler om kostnadsfördelning finns i 45 §.

5 § Ärendehantering

All kommunikation, dokumenthantering och annan administration ska skötas via ärendehanteringssystemet ELINOR. Användarna ska notifieras via sms eller e-post när det finns ett nytt meddelande eller när en åtgärd krävs.

Alla som deltar i ett förfarande ska se till att deras kontaktuppgifter är registrerade i ELINOR. Om uppgifterna ändras ska de nya uppgifterna genast registreras.

Om ELINOR inte används av alla som deltar i förfarandet kan en tilläggsavgift komma att tas ut.

6 § Meddelanden

Ett meddelande om att ett skiljeförfarande har påkallats ska anses mottaget när en behörig person har bekräftat mottagandet i ELINOR. Om

en part inte bekräftar att påkallelsen har mottagits på detta sätt får påkallelsen skickas till partens senast kända postadress eller delges parten personligen.

Övriga meddelanden ska anses vara mottagna när de tillgängliggjorts för mottagaren i ELINOR.

7 § Tider för yttrande m.m.

När en part föreläggs att yttra sig eller vidta någon annan åtgärd ska tiden sättas så att parten får den tid som behövs men inte mer.

Om en part begär förlängning ska förlängning endast beviljas om det är försvarligt med hänsyn till kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Den sista dagen för att vidta en åtgärd ska vara en vardag i det land där parten är verksam.

8 § Ombud och behöriga ställföreträdare

Varje part ska företrädas av ett ombud som är advokat eller en behörig ställföreträdare med motsvarande kompetens. En sådan företrädare ska när som helst kunna styrka sin behörighet.

Den som företräder en part enligt 1 st ska ha en sådan ställning att den har, eller snabbt kan utverka, ett mandat att ingå en förlikning för partens räkning.

FÖRFARANDET

9 § Påkalla skiljeförfarande

Ett skiljeförfarande påkallas genom att en part registrerar ett mål i ELINOR. Enligt 43 § ska en startavgift betalas i samband med att målet registreras.

Påkallelsen ska innehålla

- a) en begäran om skiljeförfarande,
- b) parternas namn och kontaktuppgifter,
- c) minst ett yrkande och en beskrivning av bakgrunden,
- d) det avtal som tvisten rör inklusive ev. standardavtal,
- e) den skiljeklausul som åberopas eller en förklaring om varför skiljeförfarande påkallas enligt INIRES Skiljedomsregler, samt
- f) kommentarer angående processens ramar enligt 12 §.

10 § Svar på påkallelsen

När ett skiljeförfarande har påkallats och startavgiften är betald ska INIRES delge svaranden.

Så snart påkallelsen har mottagits ska svaranden bekräfta detta i ELINOR. Svaranden ska svara på påkallelsen så snart som möjligt men senast inom angiven tid.

Svaret ska innehålla

- a) inställningen till yrkandet,
- b) kommentarer angående skiljeklausulen och partsställningen,
- c) kommentarer angående processens ramar enligt 12 §, samt
- d) eventuellt genyrkande och en beskrivning av bakgrunden. Enligt 43 § ska en startavgift betalas i samband med att ett genyrkande framställs. Om ett genyrkande avser ett annat avtal än det som käranden har åberopat ska svaranden förklara varför genyrkandet ska handläggas inom ramen för förfarandet och inge det avtal som genyrkandet rör.

Om svaranden har mottagit påkallelsen enligt 6 § ska handläggningen av skiljeförfarandet fortsätta även om inget svar kommer in eller om svaret är ofullständigt.

11 § Förberedande möte

När svaranden har bekräftat mottagandet av påkallelsen ska INIRES kalla båda parterna till ett förberedande möte. Svaret på påkallelsen behöver inte inväntas.

Om det är möjligt ska parterna närvara personligen eller genom en behörig ställföreträdare på det förberedande mötet.

Det förberedande mötet syftar dels till att ge parterna möjlighet att komma överens i sak, dels till att fastställa processens ramar och tidsplanen enligt 12 §.

12 § Ramarna för processen

Vilka processuella beslut som ska fattas under förfarandet framgår av reglerna.

Följande frågor ska bestämmas innan skriftväxlingen inleds:

- a) skiljeförfarandets säte, språk och vilken lag som är tillämplig på kontraktet,
- b) hur många inlagor som parterna får ge in,
- c) om målet ska beredas av INIRES eller av skiljedomare,
- d) om målet ska beredas av INIRES, när målet ska hänskjutas till skiljedomare samt
- e) om och när muntlig förhandling ska hållas.

Följande frågor ska bestämmas innan målet hänskjuts till skiljedomare:

- a) antalet skiljedomare,
- b) skiljedomarnas timarvode,
- c) vem som ska vara skiljedomare, samt
- d) om dom ska meddelas inom tre, sex eller nio månader från hänskjutandet och/eller om dom ska meddelas inom fyra, åtta eller tolv veckor efter förhandlingen.

Övriga frågor bestäms på begäran av en part eller när behov föreligger.

Parterna får komma överens om frågorna i 2–4 st. Om parterna inte kan komma överens i tid ska INIRES eller skiljedomare fatta beslut enligt reglerna med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Processens ramar ska dokumenteras i den tidsplan som läggs upp i ELINOR i samband med det förberedande mötet. Tidsplanen ska ge utrymme för inläsning, överläggningar och domsskrivning.

13 § Hänskjutande och beredning

Parterna får komma överens om att INIRES ska bereda målet fram till förhandlingen. Det innebär att INIRES har en skiljedomares mandat under den tiden om inget annat anges (se 19, 24 och 29 §§).

Om målet ska beredas av skiljedomare ska målet hänskjutas till skiljedomare så snart de har utsetts. Om parterna har kommit överens om att målet ska beredas av INIRES ska målet hänskjutas till skiljedomare minst tre veckor innan muntlig förhandling ska hållas.

Regler om betalning av serviceavgift och säkerhet finns i 43–44 §§.

14 § Skriftväxling

När tidsplanen och processens ramar har bestämts ska parterna utveckla sin talan, vilka omständigheter och argument som åberopas samt presentera sina bevis.

Om parterna ska bidra med kunskap om den tillämpliga lagen enligt 25 § ska parterna ge in sin utredning under skriftväxlingen.

Om en part har uttryckt sig oklart eller ofullständigt ska den som bereder målet förelägga parten att komplettera sin talan.

Skriftväxlingen ska förklaras avslutad i god tid före förhandlingen och får endast återupptas enligt 17 § sista st eller om det annars föreligger synnerliga skäl.

15 § Muntlig förhandling

En förhandling ska hållas om en av parterna begär det eller om det annars behövs.

Skiljedomarna ska läsa in sig på målet, identifiera avgörande frågor och annars förbereda förhandlingen med god framförhållning.

Skiljedomarna ska leda förhandlingen på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Varje förhandling ska följas av en överläggning enligt 17 §.

16 § Närvaro vid förhandlingar

De vittnen och experter som ska höras ska kallas till förhandlingen i god tid. De ska vara personligen närvarande vid förhandlingen men får bara vistas i förhandlingslokalen under förhöret. Om det föreligger särskilda skäl får en person höras via videolänk.

Om det är möjligt ska parterna närvara personligen eller genom en behörig ställföreträdare även om de inte ska höras.

INIRES får i samråd med skiljedomarna och parterna tillåta att en utomstående person närvarar vid förhandlingen. Ett sådant beslut ska baseras på en avvägning mellan skiljeförfarandets privata natur och det allmänna intresset av insyn.

Representanter för INIRES får närvara vid förhandlingar.

Skiljedomarna får avvisa personer som skapar oro eller annars stör ordningen.

17 § Överläggning

Skiljedomarna ska överlägga i målet så snart som möjligt men senast tre dagar efter avslutad förhandling. Om målet avgörs på handlingarna ska skiljedomarna överlägga inom en vecka från avslutad skriftväxling.

Innan överläggning hålls ska var och en av skiljedomarna bilda sig en egen uppfattning om målet genom att läsa igenom handlingarna, studera relevanta rättskällor och analysera vad som framkommit under förhandlingen.

Ordföranden ska skapa en agenda för överläggningen som omfattar alla tvistiga frågor och leda diskussionen på ett sådant sätt att samtliga frågor adresseras.

Överläggningen ska inledas med en öppen diskussion och vid omröstning ska den som är yngst uttala sig först och den som är äldst sist.

Skiljedomarna ska sträva efter konsensus men får i det avseendet inte kompromissa med parternas rättigheter och skyldigheter, se 23–26 §§. Om det inte är möjligt att enas får den skiljedomare som inte är överens med de övriga skriva en skiljaktig mening som ska fogas till domen.

Om skiljedomarna under överläggningen inser att parterna inte fått tillfälle att yttra sig i en fråga som kan ha betydelse för utgången i målet eller att de saknar tillräckligt underlag för att avgöra målet på ett rättssäkert sätt ska de öppna förfarandet och begära att parterna yttrar sig innan de fattar beslut.

18 § Meddela dom

Domen ska meddelas senast den dag som bestämts. Om skiljedomarna inte kan meddela dom i tid får de begära att INIRES förlänger tiden för meddelande av dom. Ett sådant beslut ska tas i samråd med parterna och med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Domen ska uppfylla de krav som anges i 32–33 §§ och i övrigt vara förenlig med dessa regler.

PROCESSUELLA BESLUT

19 § Jurisdiktion och behörighet

Om en påkallelse är ofullständig och komplettering inte görs i tid får INIRES avvisa påkallelsen innan svaranden delges. Påkallelsen får också avvisas om startavgiften inte betalas i tid.

Om det är uppenbart att ett genyrkande inte omfattas av den skiljeklausul som käranden har åberopat får INIRES avvisa genyrkandet. Om svaranden vill kan genyrkandet istället registreras som ett nytt förfarande enligt 9 §. Genyrkandet får också avvisas om startavgiften inte betalas i tid.

Om någon av parterna invänder att en skiljeklausul är ogiltig eller att behörighet annars saknas ska den som bereder målet besluta om behörighet finns så snart som möjligt. Prövningen får inte lämnas till den slutliga domen.

En behörighetsinvändning ska framställas senast i den första skrift som den invändande parten inger efter det förberedande mötet. Om en behörighetsinvändning framställs för sent ska den avvisas.

Om målet bereds av INIRES och en behörighetsinvändning rör parternas status, partsställningen eller frågor om representation ska målet hänskjutas till skiljedomare för vidare utredning och beslut.

20 § Sammanläggning och uppdelning

Om en part framställer yrkanden som omfattas av olika skiljeklausuler får den som bereder målet besluta att ett eller flera yrkanden ska avskiljas och registreras enligt 9 §. Om det, med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet samt risken för motstridiga domar, framstår som lämpligare att yrkandena handläggs i ett förfarande får den som bereder målet besluta att yrkandena ska handläggas som ett mål.

Om två eller flera mål rör parter eller avtalsrelationer som är identiska eller har nära anknytning med varandra får en part begära att målen ska sammanläggas. Om det, med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet samt risken för motstridiga domar, framstår som lämpligare att yrkandena handläggs i ett förfarande får den som bereder målet besluta att målen ska sammanläggas.

Alla som berörs ska erbjudas tillfälle att yttra sig innan ett beslut fattas.

21 § Säte

Parterna får komma överens om var skiljeförfarandet ska ha sitt säte. Om parterna inte kan komma överens ska INIRES bestämma skiljeförfarandets säte med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Förhandlingar och överläggningar får hållas genom videokonferens och på andra orter än skiljeförfarandets säte.

22 § Språk

Parterna får komma överens om vilket språk som ska användas under förfarandet. Om parterna inte kan komma överens ska INIRES bestämma språket för förfarandet med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Parterna ansvarar för att de handlingar som ges in översätts och att vittnesutsagor tolkas till det språk som gäller för förfarandet.

23 § Kontraktets lagar och regler

Parterna får komma överens om vilken lag som ska tillämpas på kontraktet.

Om parterna inte kan komma överens, eller om parterna endast har gjort ett partiellt lagval, ska den som bereder målet så snart som möjligt bestämma vilken lag som ska tillämpas på kontraktet enligt den internationella privaträtt som gäller i det land där skiljeförfarandet har sitt säte.

Skiljedomarna ska avgöra tvisten i enlighet med den lag som är tillämplig enligt 1–2 st. Det innebär att kontraktet ska tolkas i enlighet med den tillämpliga lagens principer för avtalstolkning med stöd av de rättskällor som den lagen erkänner. Kontraktets lag kan också vara tillämplig på

frågor som preskription, bevisbörda och legala presumtioner.

Den lag som är tillämplig enligt 1–2 st ska tillämpas i sin helhet. Det innebär att också tvingande lagar omfattas.

Skiljedomarna får inte göra skönsmässiga bedömningar annat än med stöd i lag eller med parternas uttryckliga medgivande.

Skiljedomarna får beakta standardavtal, allmänna principer och handelsbruk om parterna har hänvisat till sådana regler i sitt avtal eller om de erkänns som en rättskälla av den lag som är tillämplig enligt 1–2 st.

24 § Andra lagar som kan vara tillämpliga

Den som bereder målet ska förelägga parterna att yttra sig om det finns anledning att tillämpa eller beakta en annan rättsordning än den som är tillämplig enligt 23 §. Så kan vara fallet om målet rör omständigheter som

- a) faller utanför kontraktet som t.ex. status eller behörighet,
- b) kan vara reglerade av tvingande regler i en annan rättsordning, eller
- c) kan strida mot grundläggande värden i en annan rättsordning.

Skiljedomarna får begränsa sin utredning enligt b)-c) till den lag som är tillämplig i de länder där någon av parterna, på fråga från skiljedomarna, uppger att de kan komma att inleda en efterföljande domstolsprocess.

Om det finns tvingande regler i en annan rättsordning som skulle tillämpas eller annars beaktas av de domstolar som är behöriga ska skiljedomarna bedöma om resultatet enligt den lag som är tillämplig enligt 23 § kan accepteras av dessa domstolar. Om inte, ska skiljedomarna justera resultatet i den utsträckning det behövs för att meddela en slutlig skiljedom. Om olika länders regler står i konflikt med varandra ska skiljedomarna bestämma vilket lands lag som ska tillgodoses.

Offentligrättsliga regleringar behöver endast beaktas i den mån det följer av avtalet eller det annars är nödvändigt för att bedöma parternas kontraktuella förpliktelser. Se dock 26 §.

Om målet bereds av INIRES och någon av parterna anser att det finns anledning att tillämpa eller beakta en annan rättsordning än den som är tillämplig enligt 23 § ska målet hänskjutas till skiljedomare för vidare utredning och beslut.

25 § Kunskap om lagen

Skiljedomarna ansvarar för att de har relevant, tillräcklig och tillförlitlig kunskap om innehållet i de lagar och regler som är tillämpliga. Det innebär att de ska tillämpa lagen och tolka kontraktet som i laglandet oberoende av vilket lands lag som är tillämplig. Skiljedomarnas ansvar omfattar såväl kontraktets lag som andra länders lagar som kan komma att tillämpas eller beaktas.

Skiljedomarna ska inhämta kunskap om den tillämpliga lagen genom att göra självständiga rättsutredningar. Den som bereder målet får begära att ska parterna bidra till utredningen. En sådan begäran ska specificeras.

Lagens innehåll får redovisas skriftligt genom rättskällor eller rättsutlåtanden, eller muntligt genom att experter hörs i samband med en förhandling.

Parterna ska beredas tillfälle att argumentera gällande rätt.

Om skiljedomarna trots stora ansträngningar inte kan fastställa lagens mening i en viss fråga får de tillämpa en lag som liknar den som är tillämplig. En sådan tillämpning får inte användas för att fylla luckor som ska fyllas genom tolkning, analogier och annan lagutfyllnad enligt den tillämpliga lagen.

Skiljedomarna får aldrig förutsätta att en lag har samma innehåll som en annan lag.

26 § Olagliga avtal

Dessa skiljedomsregler får inte användas för att genomdriva ett krav som inte erkänns av rättsordningen i det land där skiljeförfarandet har sitt säte.

Om det kan antas att reglerna används på ett otillåtet sätt ska målet avvisas av den som bereder målet.

27 § Nya parter

Den som bereder målet får tillåta att en tredje person inträder som part om ingen av parterna riskerar att lida någon rättsförlust och det är lämpligt med hänsyn till kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Parterna ska erbjudas tillfälle att yttra sig innan ett beslut fattas.

28 § Ändring av talan

Parterna får ändra sina yrkanden under skiljeförfarandet. Yrkanden får dock inte utökas sedan skriftväxlingen har avslutats enligt 14 §.

Parterna får framställa nya yrkanden under förfarandet. Nya yrkanden måste dock framställas senast i det andra yttrandet som inges efter det förberedande mötet.

Den som bereder målet ska avvisa utökande taleändringar som görs efter de tidpunkter som anges i 1–2 st. En sådan ändring får dock tillåtas om det föreligger synnerliga skäl.

29 § Interimistiska beslut

En part får begära ett interimistiskt beslut när som helst under förfarandet. Ett sådant beslut ska motiveras och gäller till dess det ändras, upphävs eller skiljedom meddelas.

Ett interimistiskt beslut kan avse att en part ska

- göra något eller avstå från att göra något som orsakar, eller kan orsaka, skada,
- bevara tillgångar som kan användas för att verkställa en framtida skiljedom,
- skydda företagshemligheter och annan företagskritisk information, eller
- bevara bevis som kan få betydelse för tvistens avgörande.

Den part som begär ett interimistiskt beslut ska visa att det är sannolikt att den skadas på ett sätt som inte kan kompenseras genom skadestånd och att den skadan är väsentligen större

än den skada som motparten kan drabbas av genom ett beslut. Den begärande parten ska också visa att det är sannolikt att den kommer att vinna målet.

Ett interimistiskt beslut får förenas med ett krav att den part som begärt ett interimistiskt beslut ställer en säkerhet som motsvarar den skada som motparten kan drabbas av. Om ingen säkerhet ställs får begäran avvisas.

Ett interimistiskt beslut får förenas med ett krav att en part omedelbart ska meddela om någon omständighet som ligger till grund för beslutet ändras.

Ett interimistiskt beslut får ändras, inhiberas eller upphävas på begäran av en part eller om det annars finns skäl att göra det.

Om ett interimistiskt beslut grundats på felaktiga omständigheter ska den begärande parten ersätta de skador som åtgärden orsakat.

Om en part begär att en domstol meddelar ett interimistiskt beslut ska parten omedelbart informera den som bereder målet om detta.

Om målet bereds av INIRES när ett interimistiskt yrkande framställs ska målet omedelbart hänskjutas till skiljedomare för utredning och beslut.

BEVISNING

30 § Bevisning av sakomständigheter

Parterna ska bevisa de omständigheter som de anför till stöd för sin talan.

Bevisning kan vara skriftlig, muntlig eller syn. Expertutsagor får vara skriftliga eller muntliga men vittnesutsagor ska vara muntliga.

Personer kan höras en och en eller i grupp.

Skiljedomarna ska bedöma om bevisen är relevanta, vilken betydelse de har och hur de ska vägas mot andra bevis.

Skiljedomarna får avvisa bevis som åberopas sedan skriftväxlingen avslutats enligt 14 §.

31 § Experters oberoende och opartiskhet

Experter som ska höras om sakomständigheter eller om lagens innehåll och tillämpning ska vara opartiska och oberoende enligt 38 §.

DOMAR OCH BESLUT

32 § Innehåll

Skiljedomarna ska redovisa vad parterna har yrkat, vilka grunder och sakomständigheter som

anförts samt vilken bevisning som åberopats. En dom ska också sammanfatta processen och de beslut som fattats under förfarandets gång.

Skiljedomarna ska motivera alla avgöranden så att det går att förstå hur de har kommit fram till sitt beslut. Det innebär att de för varje tvistig fråga ska redovisa de sakomständigheter och de rättsliga argument som lagts till grund för avgörandet, vilka rättskällor som använts och hur bevisningen värderats.

33 § Formalia

Domar och beslut meddelas genom att de laddas upp i ärendehanteringssystemet ELINOR. Om någon av parterna begär det ska domar också skickas till dem i original.

Domar ska vara undertecknade av de som dömer. Om antalet skiljedomare är tre ska minst två underteckna domen. Ordföranden får ensam utfärda förelägganden och meddela processuella beslut.

Domar ska vara daterade och redovisa skiljeförfarandets säte samt vilka som är parter med angivande av organisationsnummer eller motsvarande samt adress.

34 § Tolkning, komplettering och rättelse

Parterna kan begära att skiljedomarna ska tolka, komplettera eller rätta en dom inom 30 dagar från den dag den meddelades. Skiljedomarna får också komplettera och rätta en dom eller ett beslut på eget initiativ.

En tolkning av en dom innebär att skiljedomarna förklarar vad domen innebär så att den uppfyller kraven i 32 §.

En komplettering av en dom innebär att skiljedomarna meddelar en tilläggsdom på ett yrkande eller annat krav som inte beaktats i domen.

En rättelse innebär att skiljedomarna rättar tryckfel, misstag och liknande förbiseenden.

Skiljedomarna ska tolka, komplettera eller rätta en dom inom 30 dagar från dagen då de mottog begäran. Om skiljedomarna kompletterar eller rättar en dom på eget initiativ ska det göras inom 30 dagar från dagen då domen meddelades.

En tolkning, en komplettering och en rättelse ska fogas till domen och ska uppfylla kraven som anges i 33 §.

35 § Förlikning

Om parterna kommer överens i sak ska målet avskrivas.

Om parterna begär det får den som bereder målet fastställa förlikningen i en dom. En sådan dom behöver inte motiveras men ska uppfylla de krav som anges i 33 §.

Vid en förlikning ska vardera parten bära sina egna ombudskostnader.

SKILJEDOMARNA

36 § Antal skiljedomare

Parterna får komma överens om hur många skiljedomare som ska utses.

Om parterna inte kan komma överens i tid ska INIRES bestämma antalet skiljedomare med beaktande av tvistens omfattning, dess betydelse och frågornas svårighetsgrad samt kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

37 § Utseende av skiljedomare

En skiljedomare ska ha den kunskap och den erfarenhet som målet kräver och vara beredd att ta en ledande och aktiv roll i förfarandet. Om målet ska avgöras av tre skiljedomare ska de

väljas på ett sådant sätt så att de kompletterar varandra och tillsammans tillför målet den kompetens som krävs.

Minst en av skiljedomarna ska behärska den nationella lag som ska tillämpas på kontraktet och det materiella rättsområde som tvisten gäller. I mål där parterna har olika nationalitet får en ordförande eller en ensam skiljedomare ha samma nationalitet som en av parterna så länge det inte är uppenbart olämpligt.

De personer som tillfrågas ska informeras om sina skyldigheter enligt 3 §, kraven som anges i 1 st ovan och 38–39 §§ samt reglerna i övrigt.

Om målet ska avgöras av en skiljedomare får parterna gemensamt utse den personen.

Om målet ska avgöras av tre skiljedomare får parterna gemensamt utse ordföranden. De två medskiljedomarna kan antingen utses av parterna gemensamt eller så kan parterna utse en skiljedomare vardera. Ordföranden ska utses före de andra två skiljedomarna.

Om en skiljedomare inte utses i tid ska INIRES utse skiljedomaren. Parterna ska beredas tillfälle att yttra sig innan ett sådant beslut fattas.

Om det finns mer än en part på en sida ska dessa parter betraktas som en part i detta avseende.

38 § Oberoende och opartiskhet

En skiljedomare ska vara oberoende och opartisk i förhållande till målet och parterna.

En person som överväger ett erbjudande om att bli skiljedomare ska redovisa alla omständigheter som kan antas rubba parternas förtroende. Om den som tillfrågats inte är beredd att redovisa alla dessa omständigheter får uppdraget inte accepteras.

Om en skiljedomare upptäcker sådana omständigheter som anges i 2 st under förfarandet ska skiljedomaren omgående redovisa dem till de som deltar i förfarandet.

39 § Tillgänglighet

En skiljedomare ska redan när uppdraget accepteras avsätta den tid som enligt tidsplanen ska läggas på förfarandet.

Om en tillfrågad person förstår att han/hon inte kan hålla den fastställda tidsplanen eller annars inte kan ge parterna ett effektivt och rättssäkert förfarande får uppdraget inte accepteras. En skiljedomare som under förfarandet inser att

tidsplanen inte kan hållas ska omgående informera de som deltar i förfarandet om detta.

En person som accepterat ett uppdrag som skiljedomare får inte åta sig nya uppgifter som konkurrerar om den tid som enligt tidsplanen ska läggas på förfarandet.

40 § Olämpliga skiljedomare

Den som är missnöjd med en skiljedomare ska anmäla det till INIRES så snart som möjligt.

INIRES får avsätta en skiljedomare på begäran av en part om det framkommer att skiljedomaren

- a) är jävig,
- b) inte lägger ner tillräcklig tid på sitt uppdrag,
- c) agerar i strid med parternas instruktioner, dessa regler eller lagens krav,¹ eller
- d) annars är olämplig som skiljedomare.

Vid bedömningen ska särskilt beaktas om skiljedomarens agerande minskat möjligheterna att verkställa domen i det land eller de länder där parterna är verksamma.

¹ sådan fråga, att skiljedomaren har avgjort målet utan att tillämpa lagen eller att skiljedomaren har meddelat en dom i en fråga som inte upprätthålls av rättsordningen i det land där skiljeförfarandet äger rum.

En begäran om att en skiljedomare ska avsättas enligt 2 st a) ska göras inom 15 dagar från den dagen de omständigheter som åberopas blev kända för parten. Om en jävsinvändning framställs för sent ska den avvisas.

En skiljedomare får välja att avgå istället för att genomgå en prövning.

Om en prövning ska göras, ska de som deltar i målet beredas tillfälle att yttra sig innan ett beslut fattas.

En skiljedomare som avsätts eller avgår har rätt till ersättning för skäligen utlägg, men inte till arvode. Detsamma gäller om det först efter målets avslutande framkommer att någon varit olämplig som skiljedomare.

41 § Utseende av ny skiljedomare

Om en skiljedomare har avgått eller blivit avsatt under förfarandet ska INIRES i samråd med de som deltar i förfarandet bestämma om en ny skiljedomare ska utses. Beslutet ska tas med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet samt det skede processen befinner sig i.

¹ Som exempel kan nämnas att skiljedomaren har beslutat i en fråga som kan påverka avgörandet i målet utan att bereda parterna tillfälle att yttra sig eller underlåtit att fatta ett beslut i en

Nya skiljedomare utses enligt reglerna i 37–39 §§.

När en ny skiljedomare har utsetts ska förfarandet omedelbart återupptas. Den nya skiljedomaren ska skyndsamt läsa in sig på målet genom att ta del av alla handlingar, studera relevanta rättskällor och lyssna på eventuella bandupptagningar. När den nya skiljedomaren har läst in sig på målet ska skiljedomarna tillsammans gå igenom de tvistiga frågorna, rättsläget, parternas argumentation och den bevisning som åberopats.

42 § Sekreterare

Skiljedomarna får utse en sekreterare om parterna samtycker till det eller om det finns synnerliga skäl att anlita en sekreterare.

En sekreterare ska uppfylla de krav som anges i 38–39 §§ och kan avsättas enligt 40 §.

En sekreterare får göra rättsutredningar, kommunicera med de som deltar i målet samt sammanfatta processens bakgrund och historik. En sekreterare får inte skriva utkast till domskälen eller motiveringen till andra beslut.

En sekreterare får närvara vid förhandlingar och får närvara vid, men inte delta i, överläggningar.

Eventuellt arvode till sekreteraren betalas av skiljedomarna och räknas som ett utlägg enligt 47 §.

KOSTNADER

43 § Administrativa avgifter

Den part som påkallar skiljeförfarande enligt INIRES Skiljedomsregler ska betala en startavgift i samband med att påkallelsen registreras enligt 9 §. En startavgift ska också betalas om ett genyrkande framställs enligt 10 § 3 st d).

Efter det förberedande mötet ska parterna betala en serviceavgift för administration med hälften vardera. Om INIRES ska bereda målet utgår också en beredningsavgift.

Avgifterna faktureras och hanteras i övrigt som vanliga fordringar. Om avgifterna trots påminnelser och andra indrivningsåtgärder inte betalas får målet avvisas. Innan målet avvisas ska den andra parten beredas tillfälle att betala den icke-betalande partens del.

Närmare villkor redovisas på INIRES.se.

44 § Säkerhet för arvoden och utlägg

I samband med att målet hänskjuts till skiljedomarna ska parterna betala en säkerhet som ska täcka skiljedomarnas arvoden och utlägg med hälften vardera.

Om en av parterna inte betalar sin del av säkerheten ska den andra parten beredas tillfälle att betala den första partens andel. Om hela säkerheten inte betalas får den som bereder målet avvisa målet. På begäran av en part får den som bereder målet fastställa skyldigheten att erlagga säkerhet i en dom med beaktande av den icke-betalande partens finansiella ställning och behovet att skydda en svagare part.

Säkerheten ska motsvara de arvoden och utlägg som beräknas uppkomma enligt 46–47 §§. Om domen ska meddelas mer än sex månader efter hänskjutandet får INIRES besluta att säkerheten ska fastställas och betalas halvårsvis.

Om det kan antas att säkerheten är otillräcklig får skiljedomarna begära att INIRES inhämtar ytterligare säkerhet från parterna. En sådan begäran ska vara motiverad.

Om en skiljedomares faktura, trots påminnelser och andra indrivningsåtgärder, inte betalas får INIRES använda säkerheten för att betala skiljedomarnas arvoden och ersätta utlägg. Parterna

ska informeras i förväg om att säkerheten kan komma att användas.

När parterna har betalat skiljedomarnas fakturor ska INIRES återbetala ställd säkerhet i den mån den inte använts enligt 5 st.

45 § Ombudskostnader

Om en part begär det ska skiljedomarna bestämma hur ombudskostnaderna ska fördelas mellan parterna i domen. Med ombudskostnaderna avses de kostnader parterna haft för att utföra sin talan som t.ex. kostnader för ombud och anskaffande av bevisning.

Om kostnadsansvaret ska följa utgången i målet ska skiljedomarna bedöma om parternas ombudskostnader är skäliga med hänsyn till hur parterna utfört sin talan och hur de uppfyllt sina skyldigheter enligt 4 § och reglerna i övrigt. Om de inte är skäliga ska beloppen sänkas till vad som kan anses vara skäligt.

Om en part inte följt dessa regler får skiljedomarna också besluta att den parten ska bära en större del av kostnaderna än vad de annars skulle göra. Om den påkallande parten bryter

mot reglerna på ett sätt som väsentligen motverkar en effektiv och rättssäker process får den som bereder målet istället avvisa målet.

Om en part begär det får den som bereder målet bestämma att parterna inte får yrka ersättning för ombudskostnader som överstiger halva värdet av de yrkanden som framställts i målet. En sådan begäran ska framställas vid det förberedande mötet. Beslutet ska tas med beaktande av kraven på effektivitet och rättssäkerhet samt behovet att skydda en svagare part.

Av domen ska det framgå hur stort belopp som den part som ska bära ombudskostnaderna ska betala till den andra parten.

46 § Arvode till skiljedomare

När domen har meddelats ska INIRES fastställa skiljedomarnas arvode och ersättning för utlägg (skiljekostnaderna). Skiljekostnaderna ska fördelas mellan parterna på samma sätt som ombudskostnaderna har fördelats i domen.

Skiljedomarna får meddela en tilläggsdom på skiljekostnaderna.

Skiljedomarna arvoderas utifrån antal nedlagda timmar. Nedlagd tid ska redovisas löpande med angivande av vilket arbete som utförts under den redovisade tiden. Inget arvode utgår för tid som inte redovisas på rätt sätt eller inom angiven tid.

Parterna får komma överens om timarvodet. Om parterna inte kan komma överens ska INIRES bestämma timarvodet med beaktande av tvistens storlek, frågornas komplexitet och skiljedomarens skicklighet.

När skiljekostnaderna har fastställts ska varje skiljedomare fakturera sin del till den part som ska betala enligt domen. Skiljedomarna ska ge in en kopia på fakturan och meddela INIRES när de fått betalt. Den betalningsskyldiga parten ska meddela INIRES när de har betalat skiljedomarnas fakturor.

47 § Ersättningsgilla utlägg

Utläggen ska vara skäliga² och konkurrenskraftiga.

Ersättningsgilla utlägg är kostnader för förhandlingslokal, resa till och från förhandling och

² Utgångspunkten är att hög standard kan vara skäligt men inte lyx. Som exempel får man inte ersättning för en flygresor i förstaklass om resan är kortare än fyra timmar.

överläggning, övernattnig i samband med förhandling och överläggning samt kostnader för sekreterare, översättare, experter m.m.

Representation, egna måltider och andra personliga utgifter utgör inte ersättningsgilla utlägg.

48 § Omprövning av skiljekostnader

En skiljedomare eller en part som är missnöjd med skiljekostnaderna får begära att INIRES omprövar beslutet. En omprövning ska begäras inom sju dagar från den dag som den som begär omprövning fick del av beslutet enligt 6 §.

Alla som har deltagit i målet ska beredas tillfälle att yttra sig innan beslut fattas.

OM INIRES

49 § Organisation

INIRES administrerar tvister som ska avgöras enligt dess skiljedomsregler. INIRES erbjuder också andra tvistlösningstjänster.

Syftet är att erbjuda företag en effektiv och rättssäker process under ett regelverk som avspeglar de behov och förväntningar som företag har på tvistlösning.

INIRES består av en styrelse som ansvarar för bolagsstyrning, ett sekretariat som ansvarar för den dagliga verksamheten och ett råd som bistår med kunskap, erfarenheter och perspektiv.

50 § Sekretariatet

Sekretariatet fattar de beslut som åligger INIRES enligt reglerna. Om en fråga är svår eller av principiell betydelse ska sekretariatet hänskjuta frågan till rådet för att inhämta synpunkter innan beslut fattas.

51 § Rådet

Rådet har till uppgift att dels ge råd till sekretariatet i svåra frågor och frågor av principiell betydelse, dels att bidra till att verksamheten utvecklas i takt med tiden för att vid varje given tidpunkt uppnå sitt syfte.

Rådet ska bestå av minst sex ledamöter väljs för tre år.³ Varje person kan bara väljas för en period.

Rådet ska representera olika delar av affärlivet och vara sammansatt av personer med olika profiler för att stimulera kreativitet och främja rationella diskussioner.

Rådets möten leds av en ledamot enligt ett rullande schema.

52 § Arbetsgrupper

INIRES kan tillsätta arbetsgrupper för att utveckla verksamheten och pröva nya idéer.

53 § Respekt för det privata

Anställda ska säkerställa att ingen utomstående får del av någon information om ett enskilt förfarande som innebär att parterna kan identifieras. Detsamma gäller för ledamöter i rådet.

Anställda får inte vara ombud eller skiljedomare i ett INIRES-förfarande.

³ Övergångsbestämmelse: De första personerna väljs för 2, 3 respektive 4 år.

54 § Rättskipning och forskning

Domar och beslut som meddelats enligt INIRES Skiljedomsregler ska arkiveras i minst tio år som service till parterna samt för att tillgodose behovet av information för rättskipning och forskning.

INIRES får ge forskare tillgång till arkiverat material. En sådan forskare ska säkerställa att ingen utomstående får del av någon information om ett enskilt förfarande som innebär att parterna kan identifieras.

INIRES får publicera anonymiserade utdrag eller referat av skiljedomar och beslut för att främja en enhetlig rättstillämpning under förutsättning att ingen av parterna kan identifieras. Parterna ska ges möjlighet att ge synpunkter på texterna innan de publiceras.